

Financieel perspectief te voeren beleid

Eindstand

Na verwerking van alle mutaties komt de eindstand van de meerjarenbegroting uit zoals weergegeven in de onderstaande tabel.

	Begroting en meerjarenbegroting								
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Beginstand Najaarsnota 2023 *	V3.356	V358	V4.300	N1.870	N5.330	N7.391	N9.741	N12.954	N15.551
Totaal wijzigingsvoorstellen in de Najaarsnota	N3.484	V767	N282	N876	N857	N847	N877	N877	V23
Eindstand Najaarsnota 2023	N128	V1.125	V4.018	N2.746	N6.187	N8.238	N10.618	N13.831	N15.528
Waarvan saldo incidentele baten en lasten	N161	N1.243	N933	N0	N0	N0	N0	N0	N0
Structureel saldo	V33	V2.368	V4.951	N2.746	N6.187	N8.238	N10.618	N13.831	N15.528

*) De beginstand van de Najaarsnota is gebaseerd op de Begroting 2023 inclusief de Voorjaarsnota 2023 en de meerjarige mutaties uit de primaire begroting 2024. Amendementen en moties op de primaire Begroting 2024 zijn niet in de cijfers van de Najaarsnota 2023 verwerkt.

Bij de raadsbehandeling van de Begroting 2024 is het volgende amendement aangenomen: "Niet met een kredietverhoging vooruitlopen op nieuwe plannen". Het effect op de lasten en baten is N 20 in 2024 en V 15 vanaf 2025. Dit wordt zichtbaar in de beginstand van de Voorjaarsnota 2024.

Wijzigingen die niet zijn meegenomen

Wij hebben in deze Najaarsnota 2023 alle bekende wijzigingen meegenomen.

Continueren activiteiten

In lijn met uw besluit bij de Najaarsnota 2021 (voorstel 0.24) brengen wij ook in beeld wat de stand van zaken is rondom de activiteiten die reeds structureel in de begroting zijn opgenomen. Waar wij eerder hebben toegezegd voor de betreffende activiteiten met een evaluatie te komen, gaan wij niet eerder over tot het doen van uitgaven dan nadat er een evaluatie heeft plaatsgevonden en hier positief over is besloten door uw raad. Het gaat om de volgende activiteiten:

- Wijkbrandweerfunctionaris (N 70 vanaf 2025);
- Onderzoeks- en communicatie Werk en Inkomen (N 25 vanaf 2025);
- Inzet gezondheidsbeleid (N 112 vanaf 2025);
- Uitbreiding formatie ruimtelijke ordening (N 82 vanaf 2025);
- Uitbreiding formatie Stedenbouw (N 66 vanaf 2025).

Financiële kengetallen

In de onderstaande onderdelen worden de gevolgen van de begrotingsmutaties van deze Najaarsnota 2023 voor financiële kengetallen inzichtelijk gemaakt.

Netto schuldquote (gecorrigeerd voor doorverstrekte leningen)

De Netto schuldquote, gecorrigeerd voor doorverstrekte leningen, wordt berekend door de verschillende schuldposten van de balans te delen door de baten. De trend is dalend. Vanwege een EMU saldo tekort moeten er leningen worden aangetrokken. De Netto schuldquote blijft tot en met 2029 in de 'groene' zone (indicatie van de provincie Zuid-Holland).

Netto schuldquote (gecorr.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
VJN 2023	31,8%	46,5%	54,4%	63,6%	75,4%	86,7%	100,7%	114,2%	128,0%
Begroting 2024		39,2%	46,9%	56,8%	67,8%	77,5%	84,5%	95,4%	102,2%
NJN 2023	21,4%	35,6%	46,9%	57,7%	67,2%	75,9%	83,1%	93,9%	100,4%

Solvabiliteit

Dit cijfer geeft het percentage eigen vermogen ten opzichte van het totaal vermogen weer. De solvabiliteit verbetert in 2023 licht omdat er in 2023 geen leningen worden aangetrokken terwijl dat wel was begroot. In de toekomst daalt deze vanwege het voorziene aantal aan te trekken leningen.

Solvabiliteit	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
VJN 2023	56,4%	53,9%	52,9%	50,6%	46,8%	43,0%	39,1%	34,7%	30,1%
Begroting 2024		54,5%	53,3%	50,0%	46,0%	42,5%	40,2%	36,0%	32,1%
NJN 2023	61,2%	54,6%	52,4%	48,6%	44,6%	40,8%	38,3%	34,0%	30,1%

EMU-saldo

Het EMU-saldo geeft een inschatting van alle verwachte kasstromen: alle feitelijke inkomsten en uitgaven. Zoals uit het EMU-saldo blijkt is er sprake van een negatief EMU-saldo. Dit komt erop neer, dat we in alle jaren meer uitgeven dan dat er binnenkomt. Hierdoor nemen de leningen en daarbij behorende rentelasten jaarlijks toe. Voor Capelle geldt een EMU-referentiewaarde van (negatief) € 9 miljoen. Het EMU-saldo wordt in 2023 € 30,6 miljoen minder negatief omdat er voor € 10 miljoen aan investeringen van 2023 naar 2024 zijn doorgeschoven. Ook zijn er € 10,6 miljoen aan van 2023 naar 2024 doorgeschoven eenmalige uitgaven, lagere onttrekkingen aan voorzieningen en lagere uitgaven, een uitgestelde winstneming van de grondexploitatie, waar een enkele miljoenen lager resultaat 2023 tegenover staat. Ook is in 2023 gerekend met een stelpost van € 10 miljoen van een per saldo positief resultaat, onderbesteding van investeringen en/of minder onttrekkingen aan voorzieningen cf. het in de Begroting 2024 opgenomen besparingsvoorstel '0.12 Besparingsmaatregelen Rente / EMU Saldo verlagen.'

EMU-saldo	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
VJN 2023	-44.416	-27.265	-17.215	-17.485	-24.017	-24.058	-30.947	-30.858	-31.659
Begroting 2024		-28.819	-14.404	-20.949	-23.807	-23.290	-15.676	-25.036	-16.610
NJN 2023	-13.804	-42.317	-20.831	-24.193	-23.736	-24.138	-16.996	-26.354	-17.030

Debt Service Coverage Ratio (DSCR)

De Debt Service Coverage Ratio (DSCR) geeft een beeld van de plek die rente en aflossingen innemen in de begroting. De DSCR wordt als volgt berekend: (resultaat + afschrijving en rente) / (rente + aflossingen). Wanneer rente of aflossingen een relatief groot deel van de kasstromen uitmaken, daalt deze waarde onder 1. Bij voorkeur is deze ratio boven de 1. De afschrijvingslasten en de rente stijgen in de loop van de jaren waardoor de Debt Service Ratio afneemt.

Debt Service Coverage Ratio	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Resultaat voor bestemming	-1.259	-7.586	3.016	-3.323	-7.817	-8.668	-10.617	-13.830	-15.957
Afschrijving	8.761	10.053	11.961	12.966	14.679	15.294	16.531	17.533	18.363
Rente	420	960	2.036	3.068	4.122	5.043	5.636	6.119	6.490
EBITDA (A)	7.922	3.427	17.013	12.711	10.984	11.669	11.550	9.822	8.896
Rentelasten	420	960	2.036	3.068	4.122	5.043	5.636	6.119	6.490
Aflossingen bestaande leningen	5.692	4.692	4.692	4.692	4.192	4.192	4.192	4.192	4.192
Aflossingen nieuwe leningen	0	1.325	2.513	3.848	5.329	6.578	7.485	8.707	9.555
Rente + Aflossing (B)	6.112	6.977	9.241	11.608	13.644	15.813	17.313	19.017	20.237
DSCR (A/B)	1,3	0,5	1,8	1,1	0,8	0,7	0,7	0,5	0,4

In 2024 is er sprake van relatief veel lasten die ten laste van reserves worden gebracht waardoor het saldo van baten en lasten negatief is en tot een lage DSCR leiden.

Debt Service Coverage Ratio	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
VJN 2023	0,6	2,1	2,2	1,3	0,9	0,7	0,6	0,5	0,4
Begroting 2024		1,5	2,1	1,2	0,9	0,8	0,8	0,6	0,5
NJN 2023	1,3	0,5	1,8	1,1	0,8	0,7	0,7	0,5	0,4

Afschrijvingsratio

De afschrijvingsratio geeft een indicatie van het relatieve aandeel van afschrijvingslasten ten opzichte van de totale lasten. Als gevolg van investeringen nemen de afschrijvingslasten de komende jaren toe. Deze nemen relatief meer toe dan de totale lasten, waardoor de ratio stijgt.

Naast de afschrijvingsratio is ook een vergelijking weergegeven van de afschrijvingslasten met de investeringen. Daaruit is zichtbaar dat de investeringen nu relatief hoog zijn en dat deze op termijn dalen, de afschrijvingslasten nemen jaarlijks met gemiddeld € 1 miljoen toe.

Afschrijvingsratio	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Totaal afschrijvingslasten (A)	8.761	10.053	11.961	12.966	14.679	15.294	16.531	17.533	18.363
Totaal exploitatielasten (B)	268.544	287.447	253.564	253.666	258.146	262.205	262.567	265.002	267.752
Afschrijvingsratio (A/B*100)	3,3%	3,5%	4,7%	5,1%	5,7%	5,8%	6,3%	6,6%	6,9%

Vergelijk afschrijvingen/investeringen	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Totaal afschrijvingslasten	8.761	10.053	11.961	12.966	14.679	15.294	16.531	17.533	18.363
Totaal netto investeringen	32.226	44.578	39.782	42.756	34.210	33.059	24.559	32.665	23.806
Saldo afschrijvingen -/- investeringen	-23.465	-34.525	-27.821	-29.790	-19.531	-17.765	-8.028	-15.132	-5.443

Algemene uitkering

In deze najaarsnota verwerken wij, zoals gebruikelijk, de Septembecirculaire van het gemeentefonds. Ook verwerken wij de jaarschijf 2023 van de Meicirculaire, terwijl de overige jaren in de Begroting 2024 zijn verwerkt.

In de septembercirculaire 2023 is op basis van de nieuwe financieringsstructuur vanaf 2027 compensatie voor volume groei opgenomen. De VNG heeft in de ledenbrief van 17 mei 2023 aangegeven dat er geen bestuurlijke besluitvorming tussen de VNG en het kabinet heeft plaatsgevonden over de nieuwe methode voor de volume ontwikkeling. Verder verwacht de VNG dat er gemeentelijke kosten zijn die harder stijgen dan de historische ontwikkeling van het bbp, zoals bijvoorbeeld voor de zorgtaken door een toename van het aantal ouderen. Het volume accres, zoals opgenomen in de septembercirculaire 2023, bedraagt voor de gemeente Capelle aan den IJssel voor 2027 € 2,7 miljoen en voor 2028 € 5,25 miljoen. Om voor de lastenkant van de begroting voldoende rekening te houden met een stijging van de kosten van voorzieningen stellen we, mede op basis van het advies van Inergy, voor het volume accres V 2.707 voor 2027 en V 5.250 2028 en verder vooralsnog te reserveren en hiervoor een stelpost op te nemen.

Conclusie

De huidige ratio's zijn allen groen. Ons eigen vermogen is hoog te noemen. Er is sprake van een solide basis. Op basis van de ontwikkelingen in het saldo van baten en lasten en de verschillende kengetallen in deze Najaarsnota 2023 sprake van een verbetering van het perspectief ten opzichte van de Voorjaarsnota 2023. De in de Begroting 2024 opgenomen besparingsvoorstellen zijn hier debet aan. De oplopende rente en afschrijvingslasten in combinatie met de toenemende kosten bij met name de jeugdzorg en de taakstelling uit de hervormingsagenda geven aan de lastenkant druk. Het Rijk zal met het dichten van het 'ravijnjaar 2026' voor de middellange termijn de gemeente weer ruimte moeten geven. Op de langere termijn is het hoge negatieve EMU saldo boven de referentiewaarde niet houdbaar.